

I. Czytanie ze zrozumieniem

Kiedy 9 listopada 1838 r. szkocki malarz David Roberts dotarł do nubijskiego Abu Simbel, nie mógł opanować wzruszenia. Znajdująca się tam świątynia Ramzesa II, jednego z największych faraonów w historii państwa nad Nilem, zrobiła na nim piorunujące wrażenie.

„Żadna egipska budowla, łącznie z tebańskimi sanktuariami, nie przewyższa tej świątyni pięknem ani wielkością” – pisał w pamiętniku Roberts. Niezwykłość Abu Simbel oddał Roberts bardzo wiernie na szkicach, które nawet po latach urzekają bogactwem detali i niezwykłym, baśniowym wręcz nastrojem. (...) Kiedy Roberts zachwycał się egipskimi zabytkami, wiedza o nich była znikoma. Dziś jest znacznie większa, lecz to, co uderza miłośników starożytności odwiedzających kraj nad Nilem, nie zmieniło się od blisko dwustu lat. Zdecydowana większość tamtejszych wspaniałych budowli oraz zabytków wydaje się być w jakiś sposób związana z celebracją życia pośmiertnego.

Cały Egipt jest usiany tysiącami grobowców, świątyni grobowcowych. Muzealne gabloty wypełniają przedmioty dawane zmarłym w wieczyste użytkowanie, mumie z różnych okresów. Nawet piramidy to przecież nic innego niż gigantyczne nagrobki, wyjątkowe świadectwo potęgi faraonów IV dynastii. Egipcjanie w jakiś szczególny sposób czcili śmierć lub uważali to „drugie” życie po śmierci za ważniejsze od ziemskiej egzystencji. Nic bardziej mylnego. Nieporozumienie związane z pojmowaniem kultury starożytnego kraju nad Nilem bierze się stąd, że nie znamy pozostałości dawnych miast egipskich. Są one w większości przypadków pogrzebane pod współczesnymi metropoliami lub tak głęboko ukryte pod ziemią, mułem czy naniesionymi przez tysiące lat odpadkami, że ich odkopanie pochłonęłoby bajątkowe sumy. „Obraz społeczności racjonalnej, pragmatycznej, zasadniczo oddanej sprawom doczesnym (i, co więcej – dumnej ze swej pogody ducha i witalności) został wypaczony przez ślepy przypadek, który zdecydował o proporcjach zachowanych świadectw” – stwierdza słynny włoski egiptolog Sergio Donadoni w eseju „Zmarły” zamieszczonym w książce „Człowiek Egiptu”. Uczony zwraca przy tym uwagę na zasadniczy fakt, który pozwala zrozumieć miejsce „tych, którzy odeszli” w kulturze Egiptu. Dla niego wszystkie dary, którymi żywi obdarzają zmarłych, to nic innego jak dowód wyjątkowej afirmacji doczesnego życia. I to życia pełnego przyjemności.

Z biegiem Nilu. [w:] „Poznaj świat” 11/2008, ss. 26, 29.

1. Niezwykłość świątyni Ramzesa II autor artykułu omawia na podstawie:

- A) własnych spostrzeżeń B) relacji wielu podróżnych
 C) informacji encyklopedycznych D) prac szkockiego malarza

2. Pozostawione przez starożytnych Egipcjan przedmioty w dużej mierze świadczą o ich:

- A) wierzeniach B) prowadzonych wojnach
 C) codziennych czynnościach D) sztuce

3. Autor tekstu polemizuje z tezą, że Egipcjanie:

- A) nie zajmowali się sztuką B) celebrowali rytuał pochówku
 C) bardziej cenili życie pośmiertne od doczesnego D) wyposażali groby zmarłych w różne przedmioty

4. Sergio Donadoni charakteryzuje starożytnych Egipcjan jako ludzi:

- A) niezwykle pobożnych B) kochających życie
 C) żyjących w ascezie D) szczodrych i serdecznych

5. Błędna ocena kultury starożytnego Egiptu wynika, zdaniem autora, z:

- A) braku zabytków świadczących o kulturze materialnej B) ignorancji współczesnych badaczy historii
 C) niechęci do podejmowania prac w grobowcach D) faktu odkrycia zasypianych miast

6. Szczególna celebracja pochówku, według autora, jest dowodem:

- A) strachu przed śmiercią B) miłości do życia
 C) czci wobec zmarłego D) szacunku dla bogów

7. NAUKA O JĘZYKU

Zdaniem bezpodmiotowym jest wypowiedzenie:

- A) Właśnie przeczytaliśmy o nowych projektach szkolnego samorządu.
 B) W tym pomieszczeniu uprasza się nie hałasować.
 C) Na korytarzach znajdują się informacje o drogach ewakuacji.
 D) Daj spokój z tymi obietnicami.

8. Błędnie zbudowano zdanie:

- A) Patrząc przez okno, myślała o minionym lecie. B) Licząc pieniądze, jeden banknot upadł pod biurko.
 C) Kasia zdenerwowała się, zobaczywszy to zdarzenie. D) Przyszedłszy do domu, chłopiec zamknął się w pokoju.

9. Mowę zależną stanowi wypowiedź:

- A) Oni powiedzieli, że chcą iść do kina. B) Chodźmy już do domu!
 C) Mama zawołała: „Bądźcie cicho!” D) Ludzie prosili nas o dostarczenie wody.

10. Wypowiedzenie *Okazało się, jak bardzo mu na tobie zależy.* - jest zdaniem podrzędnie złożonym:

- A) przydawkowym B) dopełnieniowym C) podmiotowym D) okolicznikowym

11. Zdaniem podrzędnie złożonym orzecznikowym jest wypowiedzenie:

- A) Dziecko uparło się, że nie zje obiadu. B) Zerwała kwiat, który rozkwitł najbardziej.
 C) Pies był taki, że wszystkich rozśmieszał. D) Gdy przestało padać, poszli nad rzekę.

12. Wypowiedzenie *Aby zdać egzamin, trzeba się uczyć.* - jest zdaniem podrzędnie złożonym okolicznikowym:

- A) warunku   B) przyczyny   C) celu   D) przyzwolenia

13. Neologizmem słowotwórczym jest wyraz:

- A) komputer   B) rozdrabniacz   C) zielone światło   D) azali

14. We fragmencie wiersza J. Tuwima występują:

- A) wyrazy z języka potocznego   B) neologizmy artystyczne   „W białodrzewiu jaśnie dzień słoneczno,
Miodzie
złoci białopątem żyśnie...”
 C) wyrazy gwarowe   D) archaizmy

15. Wyrazy *apostoł, bierzmowanie, ołtarz, kruchta, mnich* to zapożyczenia z języka:

- A) angielskiego   B) niemieckiego   C) rosyjskiego   D) łacińskiego

16. Poprawnie powiemy:

- A) Napisz to z małej litery.   B) Posiadam długie, jasne włosy.
 C) Póki co zostaną tutaj.   D) Rozczytał się w tej książce.

17. Poprawny jest związek frazeologiczny:

- A) sypać komuś solą w oczy   B) nie zasypywać gruszek popiołem
 C) porywać się z motyką na słońce   D) rzucać komuś klocki pod nogi

18. Poprawnie napisano:

- A) na pewno   B) z nienacka   C) przedemną   D) poprostu

III. Literatura

19. W jednym utworze literackim spotkamy:

- A) Juranda, Zagłobę i Maćka   B) Skawińskiego, Rejenta i Podstolinę
 C) Borowicza, Zygiera i Radka   D) Winicjusza, Ligię i Ordoną

20. Źródłem inspiracji autora „Antygony” były:

- A) mity tebańskie   B) przemiany społeczne
 C) zmiany ustrojowe w Atenach   D) wydarzenia historyczne

21. Tragizm Antygony polega na tym, że bohaterka:

- A) zaprzedała własne idee   B) ulega sile prawa
 C) nie ma możliwości wyboru   D) nie potrafi przyznać się do błędu

22. *Fatum* w tragedii greckiej to:

- A) fatalny zbieg okoliczności   B) przypadkowe zdarzenie prowadzące do katastrofy
 C) silne przeżycie duchowe   D) przeznaczenie, którego nie można uniknąć

23. Decyzja Antygony wynikała z:

- A) posłuszeństwa wobec Kreona   B) respektowania praw boskich
 C) doświadczeń życiowych bohaterki   D) miłości do ojczyzny

24. Pierwsza pieśń chóru w dramacie antycznym to:

- A) parodos   B) prolog   C) exodos   D) dytyramb

25. W teatrze szekspirowskim nie uwzględniano:

- A) zasady decorum   B) bogatych kostiumów   C) wielu postaci na scenie   D) języka potocznego

26. Merkucjo, Tybalt, Parys - to postacie z:

- A) mitologii greckiej   B) powieści pt. „Quo vadis?”
 C) dramatu pt. „Antygona”   D) dramatu pt. „Romeo i Julia”

27. Alek, bohater „Kamieni na szaniec”, umarł na skutek ran odniesionych podczas:

- A) ucieczki z gestapowskiego aresztu   B) akcji pod Arsenalem
 C) akcji Kopernikowskiej   D) walki w Celestynowie

28. Tytuł utworu „Kamienie na szaniec” nawiązuje do wiersza:

- A) Adama Mickiewicza   B) Juliusza Słowackiego
 C) Cypriana Kamila Norwida   D) Krzysztofa Kamila Baczyńskiego

29. „Spełnioną Apokalipsą” nazywano:

- A) poezję K. K. Baczyńskiego   B) przemiany XX wieku
 C) okres wojny i okupacji hitlerowskiej   D) czasy stalinizmu

30. Sonet jest utworem lirycznym, w którym m.in.:

- A) są 4 strofy trójwersowe   B) występują tylko rymy parzyste
 C) nie ma rymów   D) jest 14 wersów